

Овога се љета по хрватским новинама, у оним малим регионалним далматинским рубрикама, на најнеуочљивијем мјесту, понављала типски иста вијест. У том и том мјесту прошле је ноћи изгорио аутомобил београдских, крагујевачких, новосадских... србијанских регистарских таблица. Једном или двапут објављено је и то да је неке ко је имао мало више среће само разбијена шофершајба и још пар стакала.

Понекад би објавили и име и иницијал презимена власника похараног аутомобила, али чешће нити то. Ниједном није објављена изјава оштећенога, нити полицијски извјештај, што је обичај када се, рецимо, догоди нека незгода њемачком, аустријском или холандском туристу. Горио је љетос на Јадрану и аутомобил једнога словеначког туристе, али то је већ била и те каква вијест. Ето шта се догађа када политика људима помрачи памет, па се проблеми с границама и са словеначком опструкцијом хрватских преговора с Европском унијом разбију о главу и о аутомобил човјеку који је ни крив ни дужан.

Иста ствар се гостима из Србије може догодити стотину пута, али над њом се нико неће замислити, нити ће се ламентирати на тему улоге државних политика у животима обичних људи. Полиција још никада, барем у далматинским мјестима, није открила нападаче на аутомобиле србијанских регистарских таблица, локални политичари никада се нису извињавали, као што се извињавају нападнутом Нијемцу или Холанђанину, а ако гореће српске ауте неке и споменете, рећи ће вам да су ратне ране још увијек свјеже и да је пироман, можда, отац, син или брат убијенога, закланог, масакрираног хрватског војника или цивила.

Огромна већина људи у данашњој Хрватској не би Србину намјерно огребала ауто, чак би му се и нашли при руци тамо гдје нема путоказа на цести, али иста та већина непознатог би паликућу и палиаутомобила правдала бизарном претпоставком да се ради о осветнику којему су ти исти Срби у рату учинили неко зло. Дивљаштво се код нас сматра дивљаштвом или када је почињено без узвишених националних побуда, или када се докаже да за дивљаштво с узвишеним националним побудама не постоји баш ниједна олакшавајућа околност. Ово друго значи: никада. Јер нема човјека под капом небеском, или барем на Балкану, чијем оцу, дједу или шукундједу комшија није учинио нешто нажао, што би свакако требало осветити.

Међутим, овога љета Далмацију су походили и многи славни и богати Срби. Ето, на примјер, Хваром се прошетало више београдских звијезда и звијездица него осамнаест претходних година. Дошла нам је Марија Шерифовић, био је Драган Бјелогрић с породицом, па српски кошаркаши и глумци, све неки фин и добростојећи свијет, који су хрватски лајфстајл магазини и журнари дочекали као своје најрођеније. Надавали су се на годишњим одморима интервјуа, насликали су се по свим домаћим телевизијским емисијама, укључујући и главни дневник, а што је најзанимљивије, о њима се говорило као о славнима из било које земље на свијету.

Марија Шерифовић третирана је као што би и Селин Дион да је којим случајем навратила до Хвара, и никоме није пало на памет да јој поставља непристојна питања о политици.

Истина, таква се питања не постављају ни оним анонимним злосретницима из Србије. Запали им се ауто и не пита их се јесу ли за радикале или су за демократе. Као што то није важно када нам дође Марија Шерифовић, није важно ни када дође неки непознати Београђанин, који се зажелио Далмације, своје младости и неких бољих времена, само што се она третира као што је и ред у бољим кућама и у нормалнијим земљама, а њему се запали ауто.

Новине су извјештавале и о томе да српски богаташи своје јахте држе на везу у хрватским маринама. Новинари нису сакривали понос пред том чињеницом. А шта ће се догодити ако неки обични београдски турист привезе у мјесној луци своју барчицу? Можда ништа, као што ни сви српски аутомобили у Далмацији не горе, а можда ће му нетко само истрести врећу смећа у његов мали брод. Може ли се то догодити „најбогатијем тајкуну југоисточне Европе” Мишковићу, како дотичнога најављују у једном овдашњем седмичнику, хвалећи му брод. Наравно да не може. А и кад би га неко само ружно погледао, већ би притрчао одред хрватских полицајаца да среди ствар.

Иза свега овог стоји тугаљиви келнерски и пандурски менталитет свијета који се увијек знао наклонити богатим, славним и моћним, а бити тим окрутнији према свакоме ко је незаштићен. Наиме, исти који с наклоном до земље дочекују славне Србе и диве се њиховим бродовима, запалит ће анонимном Србину ауто.

[објављено: 22/09/2008]